

maibutnoho korektsiinoho pedahoha. [Language, speech and communicative competence of students of higher educational institutions as components of the professional culture of the future correctional teacher].

7. Palshkova, I. (2018). *Formuvannia profesiinoi kompetentnosti maibutnikh uchyteliv pochatkovoї shkoly v umovakh suchasnoho zakladu vyshchoї osvity*. [Formation of professional competence of future primary school teachers in the conditions of a modern institution of higher education].
8. Sliusar, M., Danyliuk, O. (2018). *Formuvannia movnokomunikatyvnoi kompetentnosti maibutnoho vchytelia pochatkovoї shkoly u konteksti profesiinoї pedahohichnoi pidhotovky*. [Formation of linguistic and communicative competence of the future primary school teacher in the context of professional pedagogical training]. Lutsk.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

КУЧАЙ Тетяна Петрівна – доктор педагогічних наук, професор кафедри педагогіки, психології, початкової, дошкільної освіти та управління закладами освіти, Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці II.

Наукові інтереси: професійна підготовка майбутніх фахівців.

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

KUCHAI Tetiana Petrivna – Doctor of Pedagogical Sciences, professor of the department of pedagogy, psychology, elementary, preschool education and management of educational institutions, Ferenc Rakoczi II Transcarpathian Hungarian Institute.

Circle of scientific interests: professional training of future specialists.

Стаття надійшла до редакції 24.10.2024 р.

УДК 159.923.2

DOI: https://doi.org/10.59694/ped_sciences.2024.10.030

ОРОС Ільдико Імріївна –

доктор філософії, доцент, президент
Закарпатського угорського інституту ім. Ференца Ракоці II
ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0001-7300-9362>
e-mail: ildiko@kmf.uz.ua

БІДА Олена Анатоліївна –

доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри
педагогіки, психології, початкової, дошкільної освіти
та управління закладами освіти
Закарпатського угорського інституту ім. Ференца Ракоці II
ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0002-0448-0852>
e-mail: tetyanna@ukr.net

ГУТТЕРЕР Єва Войтехівна –

координатор початкової освіти,
старший викладач кафедри педагогіки, психології,
початкової, дошкільної освіти та управління закладами освіти
Закарпатського угорського інституту ім. Ференца Ракоці II
ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0002-1876-045X>
e-mail: pedagogia@kmf.uz.ua

ВАЖЛИВІСТЬ РОЗВИТКУ ЛІДЕРСЬКИХ ЯКОСТЕЙ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ

ОРОС Ільдико Імріївна, БІДА Олена Анатоліївна, ГУТТЕРЕР Єва Войтехівна. ВАЖЛИВІСТЬ РОЗВИТКУ ЛІДЕРСЬКИХ ЯКОСТЕЙ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ

У статті доведено, що від дій лідерів, керівників, менеджерів залежить ефективне управління різними соціальними структурами, починаючи з груп, колективів підприємств, військових організацій і закінчуючи державою. Побудова будь-якого розвиненого суспільства об'єктивно зумовлює потребу в лідерах. Лідерський стиль управління організацією – тема, яка на слуху в багатьох керівників протягом останнього десятиліття. Потрібні нові гуманістично-орієнтовані молоді лідери, здатні до продуктивного співробітництва, продукування неординарних ідей, готові до прийняття рішень і несення відповідальності за себе та свою діяльність.

Ключові слова: лідерські якості, лідерський стиль управління, групи лідерських якостей та стилів, характеристики іміджу, студентська молодь.

OROS Ildiko Imrievna, BIDA Olena Anatoliivna, HUTTERER Eva Voytehvna. THE IMPORTANCE OF DEVELOPING THE LEADERSHIP QUALITIES OF YOUTH STUDENTS

The article proves that the effective management of various social structures, starting with groups, collectives of enterprises, military organizations and ending with the state, depends on the actions of leaders, managers, and managers. The construction of any developed society objectively determines the need for leaders.

The leadership style of managing an organization is a topic that has been on the ears of many managers during the last decade. We need new humanist-oriented young leaders capable of productive cooperation, producing extraordinary ideas, ready to make decisions and take responsibility for themselves and their activities.

An important issue is the definition of the qualities that are inherent in successful leaders. The main variants of leadership styles are highlighted: authoritarian, permissive, balanced, democratic, command, etc.

The goal of a leader is a strong team, where everyone is a self-sufficient individual, but he is an element of a team in which everyone works for the maximum result of a common cause. The process of team formation has several approaches to the interpretation of content.

The main groups of leadership qualities and styles are considered

Those of the deep characteristics of the image, which are the most important for the leader, are highlighted.

The role of training is shown, with the help of which you can successfully present the necessary theoretical material, as well as practice the necessary skills and forms of behavior. The implementation of trainings can be useful for students of various specialties, and especially for those whose professional activities will be related to interaction with other people. After all, such directions of work of a specialist require developed communication skills and professional skills of interaction with other people, which can be achieved by means of active and interactive training

Strategies for developing teacher leadership qualities in the context of educational quality management are key to improving teaching effectiveness and ensuring student success. These strategies are aimed at the development of teacher-leaders who are able not only to effectively manage classroom processes, but also to influence the development of the educational system as a whole.

Keywords: leadership qualities, leadership management style, groups of leadership qualities and styles, image characteristics, student youth.

Постановка та обґрунтування актуальності проблеми. Однією з характерних ознак глобалізації освіти є взаємодія як окремих людей, так і окремих цивілізацій. При такій взаємодії часто виникають проблеми кроскультурного характеру. Серед якостей, які забезпечують успішність роботи з людьми, на перший план виходять лідерські якості. А що стосується особистості, то це – лідерство [2, с. 17–21].

Сучасний соціально-економічний розвиток України потребує наявності освічених і кваліфікованих фахівців та впровадження ефективних технологій. Реалізації зазначених потреб безпосередньо сприяє Національна система вищої освіти. Важливим напрямом реформування освіти є, безперечно, забезпечення випускників ЗВО навичками, необхідними на ринку праці.

Сьогодні інтерес до проблеми лідерства досить великий. І це природно, тому що саме від дій лідерів, керівників, менеджерів залежить ефективне управління різними соціальними структурами, починаючи з груп, колективів підприємств, військових організацій і закінчуючи державою. Побудова будь-якого

розвиненого суспільства об'єктивно зумовлює потребу в лідерах.

Лідерський стиль управління організацією – тема, яка на слуху в багатьох керівників протягом останнього десятиліття. Потрібні нові гуманістично-орієнтовані молоді лідери, здатні до продуктивного співробітництва, продукування неординарних ідей, готові до прийняття рішень і несення відповідальності за себе та свою діяльність.

Отже, важливість розвитку лідерських якостей студентської молоді в наш час є беззаперечною [6, с. 69–74].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. В останні роки науковцями розкрито питання оцінки та розвитку лідерських якостей у вчителів як ключового аспекту менеджменту якості освіти [10]; дослідження присвячені виокремленню педагогічних умов формування лідерських якостей майбутніх вчителів [4]; психологічних чинників розвитку лідерських якостей майбутніх педагогів у процесі професійної підготовки [5]; вимог до соціальної ролі лідера в нашому суспільстві [1].

Мета статті – довести вагомість розвитку лідерських якостей студентської молоді.

Виклад основного матеріалу дослідження. Надзвичайним темпом розвитку всіляких контактів між представниками різних культур відрізняється глобалізований світ. Ця обставина обумовлює необхідність для майбутніх лідерів такої якості як врахування різноманіття культур у взаємодіях як зі своїми підлеглими, так і з іншими лідерами. Це передбачає різноманітність підходів до керівництва та виробництва, особистої поведінки і цінностей, взаємовідносин рас і статей. Вони повинні усвідомлювати не тільки економічні і правові відмінності, але і відмінності соціального і мотиваційного характеру, які існують у сфері праці в усьому світі. До уваги слід брати як більш, так і менш значущі складові конкретної культури. Все більшого значення для досягнення поставлених цілей буде мати здатність до правильного стимулювання та мотивування працівників – представників різних культур.

Тому для майбутніх лідерів глобалізованого світу все більш важливою стає така якість як толерантність. Дійсна толерантність полягає не в терпимості до чогось вам незрозумілого чи неприємного, а в тому, що ви свідомо нормально ставитеся до будь-якого прояву інакшості. У цьому полягає головна задача роботи над собою майбутніх лідерів і саме на це має бути спрямована робота з планетарного виховання студентської молоді.

«Лідерство» розуміється як здатність вести за собою, керувати чи управляти групою/організацією. Більшість визначень лідерства включає три компонента: вплив, групу і ціль. Більш точніше: лідери – це люди, які впливають на поведінку інших (учні, підлеглі, колеги, послідовники тощо); лідерство, зазвичай, досліджується в контексті груп (наприклад, професійних колективів, учнівських класів, спортивних команд); групова ціль, яка повинна бути досягнута – важлива сторона лідерства. Узагальнюючи ці три компонента, можна сказати, що лідерство – це процес, при якому людина впливає на інших членів групи заради досягнення мети.

Важливим питанням є визначення якостей, які притаманні успішним лідерам. Виокремлюють такі основні варіанти лідерських стилів: авторитарний, попустливий, врівноважений, демократичний, командний тощо [2, с. 17–21].

Мета лідера – міцна команда, де кожен – самодостатня особистість, але він є елементом команди, в якій всі працюють на максимальний результат спільної справи. Процес командоутворення має кілька підходів до трактування змісту.

Підхід цілепокладання заснований на поліпшенні вміння членів групи щодо

диференціації та реалізації цілей команди, які здійснюються за допомогою консультанта.

Міжособистісний підхід підвищує мотивацію до діяльності лідера, тому що створює потребу в постійному безперервному розвитку міжособистісної компетентності для забезпечення підвищення ефективності існування команди.

Рольовий підхід передбачає множинність ситуацій вибору власне лідером і членами команди, так як через варіативність ролей здійснюється апробація та диференціація їх серед членів команди, за рахунок чого уточнюється сприйняття кожної з них кожним з членів і т.д. Ці підходи були обрані для того, щоб підкреслити необхідність удосконалення змісту поняття лідер і лідерство на сучасному етапі. Лідер реалізовує свої вміння через здійснення зазначених функцій (цілепокладання, міжособистісна компетентність, навички адекватного вибору ролей для ефективної діяльності команди) [8; 11; 14].

Р. Сопівник поділяє лідерські якості на три групи:

1. загальні управлінські (фахова компетентність, практичне мислення, комунікабельність, колективізм, організаторські здібності, працелюбність, сила волі, здоровий спосіб життя, стійкість у стресових ситуаціях);

2. власне лідерські (харизматичність, креативність, сміливість у продукуванні ідей, прояв ініціативи, емпатія, моральність);

3. специфічні – характерні для певної галузі [9].

Виокремлюють такі основні варіанти лідерських стилів: авторитарний, попустливий, врівноважений, демократичний, командний тощо. Багаточисленні дослідження довели, що ефективність конкретного, окремо взятого стилю лідерства в значній мірі залежить від ситуаційних факторів.

Хоча і в деяких випадках один стиль може бути кращим за інший, не існує єдиного стилю лідерства, який підходить до всіх ситуацій: для різних ситуацій існує свій оптимальний стиль ідеалі лідер повинен бути такою людиною, яка притягує увагу оточуючих, має якийсь дивний шарм, вміє впливати на оточуючих. Велике значення має така якість, як харизма. Імідж (образ) людини набуває харизматичності тоді, коли в ньому яскраво проявляються його складні глибинні характеристики. Харизматична особистість, зазвичай, викликає сильні ірраціональні переживання у людей. На свідомому рівні вони проявляються як повага, приплив енергії, захоплення, пристрасна прихильність.

Виділимо ті із глибинних характеристик іміджу, які є найбільш важливими для лідера: близькість, зрозумілість образу (здібність визвати у людини відчуття безпеки, простоти,

доступності, зрозумілості і висновку – «свій»); енергійність (активність, динамічність, емоційність образу, виразна мова, жива міміка і жести, яскраві ідеї); домінантність (сила образу, його впливовість, значущість, здібність викликати бажання прислухатися, здійснювати конкретні дії, змінюватись на краще); архетиповість образу (відображення в образі давніх уявлень і імпульсів, наприклад: неабияке значення для авторитету лідера має відповідність його іміджу з архетипами Батька і Матері); еталонність, позитивність образу (здібність викликати почуття симпатії, довіри, поваги, інтересу, втілення в образі загальнолюдських моральних цінностей і ідеалів).

Ці глибинні якості іміджу здійснюють великий вплив на людей, зокрема, визначають його «ірраціональний магнетизм», чарівність, загадковість, надзвичайність [7, с. 79–85].

Виділяють п'ять базових здібностей:

Здатність до моделювання шляху проявляється у вмінні чітко визначити мету, розбити її виконання на окремі завдання, оцінити потенційні ризики.

Здатність надихати послідовників проявляється у вмінні створювати позитивний і привабливий образ майбутнього.

Здатність сприймати кожен мету як виклик проявляється в готовності лідера до системних змін для найбільш ефективного досягнення цілі. Лідер з таким вмінням не отримує задоволення у шаблонному виконанні однієї й тієї ж самої роботи.

Здатність давати послідовникам можливість досягати більшого проявляється в спрямованості лідера на розвиток членів своєї команди.

Здатність підбадьорювати інших проявляється у вмінні підтримувати позитивний настрій в колективі та при спілкуванні з кожним з послідовників. Позитивні емоції та цілі підвищують віру послідовників в себе та дозволяють досягати більшого [8; 12; 13].

Лідерські якості майбутніх фахівців формуються ще в студентському середовищі, під час здобуття вищої освіти. Найбільш ефективним у психолого-педагогічному аспекті прийомом формування лідерських якостей є використання в освітньому процесі тренінгових технологій. Адже саме за допомогою тренінгу можна вдало подати необхідний теоретичний матеріал, а також відпрацювати необхідні навички та форми поведінки. Слід зауважити, що впровадження тренінгів може бути корисним для студентів різних спеціальностей, а особливо для тих, чия професійна діяльність буде пов'язана зі взаємодією з іншими людьми. Адже такі напрямки роботи спеціаліста потребують розвинутих комунікативних якостей та професійних умінь взаємодії з іншими людьми, чого можна досягти засобами

активного та інтерактивного навчання [6, с. 69–74].

Стратегії розвитку лідерських якостей у фахівців включають професійний розвиток та менторство. Програми професійного розвитку можуть включати семінари, тренінги, курси або менторські програми, які спрямовані на розвиток навичок управління фаховими процесами, комунікаційними вміннями, управлінням конфліктами. За своєю чергою менторство надає можливість новим фахівцям отримати підтримку, поради та навички від досвідчених колег. Навчальні заклади можуть також впроваджувати стратегії розвитку лідерських якостей через побудову колаборативних команд, стимулюючи фахівців до спільної роботи, обміну досвідом та взаємним навчанням. Підтримка цих ініціатив на рівні адміністрації закладу та розробка чітких стратегій розвитку лідерських якостей може сприяти створенню стимулюючого та підтримуючого середовища для професійного росту фахівців. Зокрема, важливим аспектом є інтеграція результатів оцінки лідерських якостей у практику управління освітнім закладом. Це може включати розробку індивідуальних планів розвитку для вчителів на основі їхніх потреб та цілей, а також врахування результатів оцінки при прийнятті управлінських рішень щодо розвитку школи чи навчального закладу.

Роль лідерських якостей у фахівців визнається як критична для успішного функціонування освітніх закладів і покращення якості навчання. Лідерські якості у фахівців визначають їхню здатність до впливу на навчальний процес, формування позитивної атмосфери в групі та здійснення інноваційних підходів до навчання та виховання [3, с. 23–32].

Лідерські якості у фахівців різних педагогічних спеціальностей мають ключове значення для ефективного керівництва та організації навчального процесу. Вчителі, які проявляють лідерські якості, здатні створювати стимулюючу та підтримуючу атмосферу в класі, де кожен учень відчуває себе важливим та зацікавленим у навчанні. Вони вміють мотивувати учнів до досягнення високих результатів та розвитку їхнього потенціалу, а також виявляють ініціативу у впровадженні нових методик та підходів до навчання.

Однією з важливих ролей лідерських якостей у вчителів є їх вплив на класний колектив та організацію колаборативної роботи серед учнів. Вчителі, які володіють лідерським потенціалом, здатні створювати у класі атмосферу співпраці, взаємодопомоги та взаєморозуміння, що сприяє підвищенню якості навчання та соціалізації учнів. Вони виступають в ролі катализаторів розвитку групової динаміки та сприяють формуванню

позитивного колективу, який сприяє досягненню успіху у навчанні. Крім того, лідерські якості у вчителів відіграють важливу роль у впровадженні інновацій та змін у навчальному процесі. Вчителі-лідери є агентами змін, які активно сприяють впровадженню нових педагогічних ідей та технологій, розвивають професійну спільноту та сприяють поширенню кращих практик у галузі освіти. Вони виступають в ролі катализаторів інновацій та сприяють змінам на рівні освітнього закладу, що сприяє підвищенню якості освіти та покращенню результатів навчання учнів.

Стратегії розвитку лідерських якостей у вчителів у контексті менеджменту якості освіти є ключовими для підвищення ефективності навчання та забезпечення успіху учнів. Ці стратегії спрямовані на розвиток вчителів-лідерів, які здатні не лише ефективно керувати класними процесами, але й впливати на розвиток навчальної системи в цілому.

Висновки та перспективи подальших розвідок напреду. Доведено, що від дій лідерів, керівників, менеджерів залежить ефективне управління різними соціальними структурами, починаючи з груп, колективів підприємств, військових організацій і закінчуючи державою. Побудова будь-якого розвиненого суспільства об'єктивно зумовлює потребу в лідерах.

Лідерський стиль управління організацією – тема, яка на слуху в багатьох керівників протягом останнього десятиліття. Потрібні нові гуманістично-орієнтовані молоді лідери, здатні до продуктивного співробітництва, продукування неординарних ідей, готові до прийняття рішень і несення відповідальності за себе та свою діяльність.

Важливим питанням є визначення якостей, які притаманні успішним лідерам. Виокремлено основні варіанти лідерських стилів: авторитарний, популістський, зрівноважений, демократичний, командний тощо. Мета лідера – міцна команда, де кожен – самодостатня особистість, але він є елементом команди, в якій всі працюють на максимальний результат спільної справи. Процес командування має кілька підходів до трактування змісту.

Розглянуто основні групи лідерських якостей та стилів. Виділено ті із глибинних характеристик іміджу, які є найбільш важливими для лідера. Показано роль тренінгу, за допомогою якого можна вдало подати необхідний теоретичний матеріал, а також відпрацювати необхідні навички та форми поведінки.

Перспективами подальших розвідок напреду є з'ясування різних рис лідерства і форм поведінки.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. Біда О., Орос І., Чичук А. Формування лідерських якостей як важливого фактору успішності професійної діяльності фахівців. Збірник наукових праць: Наукові записки. Серія: Педагогічні науки. 196. Кропивницький: РВВ КДПУ ім. Винниченка, 2021. С. 10–14.
2. Біда О., Орос І., Чичук А. Зміст та сутність поняття «Лідерство». Збірник наукових праць: Наукові записки. Серія: Педагогічні науки. Випуск 197. – Кропивницький: РВВ КДПУ ім. Винниченка, 2021. С. 17–21.
3. Гарань Н., Замороцька В., Колесник К. Розвиток «SOFT SKILLS» студентської молоді у закладі вищої освіти в умовах дистанційного навчання. Гуманізація навчально-виховного процесу, (1(103)), 2023. С. 23–32.
4. Ліба Н. С., Роман К. А. Педагогічні умови формування лідерських якостей майбутніх вчителів. Міжнародний науковий журнал «Освіта і наука». 2(35), 2023. С. 180–184.
5. Логвиць, О. Дослідження психологічних чинників розвитку лідерських якостей майбутніх педагогів. Вчені записки Університету «КРОК», (2(70)), 2023. 192–200
6. Похилук, О. Особливості тренінгових технологій виховання лідерських якостей майбутніх спеціалістів освітньої галузі. Молодий вчений, 1.1 (113.1), 2023. С. 69–74.
7. Пророк М. В. Лідерські якості як важливий фактор успішності професійної діяльності фахівців соціально-педагогічних професій. Психологічний часопис. 1 (1). 2015. С. 79–85.
8. Романовський О. Г., Гура Т. В., Книш А. Є., Бондаренко В. В. Теорія і практика формування лідера: навчальний посібник. Проект Програми TEMPUS «Освіта для лідерства, інтелегентності та розвитку таланту» (ELITE – Education for Leadership, Intelligence and Talent Encouraging). Харків. 2017. 100
9. Сопівник Р. В. Теоретичні і методичні засади формування лідерських якостей майбутніх фахівців агропромислової галузі : автореф. дис. ... д-ра пед. наук: 13.00.07. Луганськ: Б.в. 2013. 40 с.
10. Ямполь Ю. В., Наместюк І. П. Оцінка та розвиток лідерських якостей вчителів як ключовий аспект менеджменту якості освіти. Академічні візії, 2024. 28. вилучено із <https://www.academy-vision.org/index.php/av/article/view/923>
11. Oseredchuk O., Mykhailichenko M., Rokosovyyk N., Komar O., Bielikova V., Plakhotnik O., Kuchai O. Ensuring the Quality of Higher Education in Ukraine. International Journal of Computer Science and Network Security, 22(12), 2022. S. 146–152.
12. Puhach S., Avramenko K., Michalchenko N., Chychuk A., Kuchai, O., & Demchenko I. Formation of Specialists' Legal Competence in the System of Life Long Education. Revista Romaneasca Pentru Educatie Multidimensionala, 13(4), 2021. S. 91–112.
13. Shetelya N., Oseredchuk O., Cherkasov V., Kravchuk O., Yarova L., & Kuchai O. Competency approach in preparing professionals in an innovative educational environment in higher education. Revista Conrado, 19(S3), 2023. S. 298–307.
14. Shuliak A., Hedzyk A., Tverezovska N., Fenchak L., Lalak N., Ratsul A., & Kuchai O. Organization of Educational Space Using Cloud Computing in the

Professional Training of Specialists. International Journal of Computer Science and Network Security, 22(9), 2022. S. 447–454.

REFERENCES

1. Bida, O., Oros, I., Chychuk, A. (2021). *Formuvannya lideriv'kykh yakostey yak vazhlyvoho faktoru uspishnosti profesynnoi diyal'nosti fakhivtsiv*. [Formation of leadership qualities as an important factor in the success of professional activity of specialists]. Kropivnyts'kyy.
2. Bida, O., Oros, I., Chychuk, A. (2021). *Zmist ta sutnist' ponyattya «Liderstvo»*. [Content and essence of the concept "Leadership"]. Kropivnyts'kyy.
3. Haran', N., Zamorots'ka, V., Kolesnyk, K. (2023). *Rozvytok «SOFT SKILLS» student-s'koyi molodi u zakladi vyshchoyi osvity v umovakh dystantsiynoho navchannya*. [Development of «SOFT SKILLS» of student youth in a higher education institution in the conditions of distance learning].
4. Liba, N. S., Roman, K. A. (2023). *Pedahohichni umovy formuvannya lideriv'kykh yakostey maybutnikh vchyteliv*. [Pedagogical conditions for the formation of leadership qualities of future teachers].
5. Lohvys', O. (2023). *Doslidzhennya psykholohichnykh chynnykiv rozvytku lideriv'kykh yakostey maybutnikh pedahohiv*. [Study of psychological factors in the development of leadership qualities of future teachers].
6. Pokhylyuk, O. (2023). *Osoblyvosti treninovykh tekhnolohiy vykhovannya lideriv'kykh yakostey maybutnikh spetsialistiv osvitn'oyi haluzi*. [Peculiarities of training technologies for nurturing leadership qualities of future specialists in the field of education].
7. Prorok, M. V. (2015). *Lideriv'ki yakosti yak vazhlyvyi faktor uspishnosti profesynnoi diyal'nosti fakhivtsiv sotsionomichnykh profesiy*. [Leadership qualities as an important factor in the success of the professional activity of specialists in socio-economic professions].
8. Romanovs'kyy, O. H., Hura, T. V., Knysh, A. YE., Bondarenko, V. V. (2017). *Teoriya i praktyka formuvannya lidera: navchal'nyy posibnyk. Proekt Prohramy TEMPUS «Osvita dlya liderstva, intelihentnosti ta rozvytku talantu» (ELITE – Education for Leadership, Intelligence and Talent Encouraging)*. [Theory and practice of leader formation: study guide. TEMPUS Program project «Education for Leadership, Intelligence and Talent Encouraging» (ELITE – Education for Leadership, Intelligence and Talent Encouraging)]. Kharkiv.
9. Sopivnyk, R. V. (2013). *Teoretychni i metodychni zasady formuvannya lideriv'kykh yakostey maybutnikh fakhivtsiv ahropromyslovoyi haluzi*. [Theoretical and methodological principles of the formation of leadership qualities of future specialists in the agro-industrial sector]. Luhans'k.
10. Yampol', YU. V., Namestyuk, I. P. (2024). *Otsinka ta rozvytok lideriv'kykh yakostey vchyteliv yak klyuchovyy aspekt menedzhmentu yakosti osvity*. [Evaluation and development of leadership qualities of teachers as a key aspect of education quality management].
11. Oseredchuk, O., Mykhailichenko, M., Rokosovyyk, N., Komar, O., Bielikova, V., Plakhotnik, O., Kuchai, O. (2022). *Zabezpechennya yakosti*

vyshchoyi osvity v Ukraini. [Ensuring the Quality of Higher Education in Ukraine].

12. Puhach, S., Avramenko, K., Michalchenko, N., Chychuk, A., Kuchai, O., & Demchenko, I. (2021). *Formuvannya pravovoi kompetentnosti spetsialistiv u systemi neperervnoi osvity*. [Formation of Specialists' Legal Competence in the System of Life Long Education].
13. Shetelya, N., Oseredchuk, O., Cherkasov, V., Kravchuk, O., Yarova, L., & Kuchai, O. (2023). *Kompetentnisnyy pidkhid u pidhotovtsi fakhivtsiv v innovatsiynomu osvitn'omu seredovyshchi vyshchoyi osvity*. [Competency approach in preparing professionals in an innovative educational environment in higher education].
14. Shuliak, A., Hedzyk, A., Tverezovska, N., Fenchak, L., Lalak, N., Ratsul, A., & Kuchai, O. (2022). *Orhanizatsiya osvitynoho prostoru z vykorystanniam khmarnykh obchyslen' u profesynniy pidhotovtsi fakhivtsiv*. [Organization of Educational Space Using Cloud Computing in the Professional Training of Specialists].

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

ОРОС Ільдіко Імріївна – доктор філософії, доцент, президент Закарпатського угорського інституту ім. Ференца Ракоці ІІ.

Наукові інтереси: розвиток лідерських якостей студентської молоді.

БІДА Олена Анатоліївна – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки, психології, початкової, дошкільної освіти та управління закладами освіти Закарпатського угорського інституту ім. Ференца Ракоці ІІ.

Наукові інтереси: розвиток лідерських якостей студентської молоді.

ГУТТЕРЕР Єва Войтехівна – координатор початкової освіти, старший викладач кафедри педагогіки, психології, початкової, дошкільної освіти та управління закладами освіти Закарпатського угорського інституту ім. Ференца Ракоці ІІ.

Наукові інтереси: розвиток лідерських якостей студентської молоді.

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

OROS Ildiko Imriivna – doctor of philosophy, associate professor, president of Transcarpathian Hungarian Institute named after Ferenc Rakotsi II.

Circle of scientific interests: development of leadership qualities of student youth.

BIDA Olena Anatoliivna – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Head of the Department of Pedagogy, Psychology, Primary and Preschool Education and Management of Educational Institutions of the Transcarpathian Hungarian Institute named after Ferenc Rakotsi II.

Circle of scientific interests: development of leadership qualities of student youth.

GUTTERER Eva Voytehiivna – coordinator of primary education, senior lecturer of the Department of Pedagogy, Psychology, Primary and Preschool Education and Management of Educational Institutions of the Transcarpathian

Circle of scientific interests: development of leadership qualities of student youth.

Стаття надійшла до редакції 26.10.2024 р.